

4. OSZTÁLY/1.

Ebben a feladatsorban Nyulász Péter: Helka című regényéhez kapcsolódóan találhattok feladványokat. A könyvet a Betűésztia Kiadó adta ki 2011-ben, és Bohony Beatrix illusztrálta.

Részlet:

Helka kirúgatatott Fecskevel a fák közül, Csiperke alig győzött kapaszkodni mögötte. A fekete feljér nem hazudtolta meg a nevét. Száguldottak, akár a szél, szinte repültek, mint egy fecske. Mégis elkéstek. Illetve dehogy. Épp szerencséjük volt a kis késlekedéssel a sapka és a nyaklánc miatt! Am erre csak később jöttek rá. Egyelőre mindketten úgy érezték, hogy a legnagyobb bajba keveredtek, és azt sem tudták, melyikük legyen bosszúsabb a másakra, amiért nincsenek a kastélyban.

A nagy kanyarnál ugyanis, ahol az út a legjobban megközelíti a vízpartot, ott, ahol a nádassal keverednek az Erdő fáí, megtorpant Fecske. Olyan hirtelen vetette meg a palát, hogy Helka majdnem átbucskázott a nyakán. Még szerencse, hogy Csiperke ott kapaszkodott mögötte.

- Jaj, Fecske, mi lelt? - fakadt ki a hercegkisasszony.

Válaszként körbe-körbejárnált a ló, és a fejét rázta. Időnként a földet kapálta mellső lábával.

- Figyelj csak! - mutatott ekkor Csiperke a nádas felé. Alig volt tőlük egy nagyobb kőhajításnyira.

Baljósan sustorgott és imbolygott a nád. Meresztették a szemüket, de akkor még mást nem láttak.

Pontosabban egyre kevesebbet láttak, mert váratlanul, a nap derekán sötétedni kezdett. Először csak mint amikor felhő mögé bújik a nap, aztán tovább homályosult minden, ahogyan esteledni szokott.

Amerre Csiperke mutatott, hirtelen zajongani kezdett a nádas. Sorra szárnyra kaptak a benne meghúzódott madarak, és zavarodottan keringtek odafenn. Pár pillanatig szinte egy helyben csapkodtak szárnyaikkal, egymásnak verődtek a levegőben, majd hirtelen határozottan egy irányba fordultak, és gyors szárnycsapásokkal elhúztak a tó fölé.

Zörgött és zúgott a nád. Hajlott derékig a part felé, aztán vissza. Örvénylett, akárha forgószél tépi. Ilyesvalami hallatszott az Erdő fölött, a fák irányából is.

Helka és Csiperke hol felfelé, hol előre kapkodta tekintetét. Erősen hunyorítva igyekeztek meglátni, mi történhet, és közben kapaszkodniuk is kellett, mert Fecske is csak toporzékol. Egyre hátrált, prüszkölt és rázta a fejét. Hiába paskolta a nyakát Helka, és hiába próbálta megnyugtanni Csiperke. Persze ők is legalább annyira ijedten várták, miféle égszakadás tör rájuk.

Mert másra nem tudtak gondolni, csak arra, hogy hirtelen hatalmas vihar kerekedik jégesővel, mennydörgéssel, és egyre azon fohászkodtak, hogy túléljék, akármi is következik. „Bárcsak benn volnánk az erős falak mögött!” - rimánkodtak magukban mindketten.

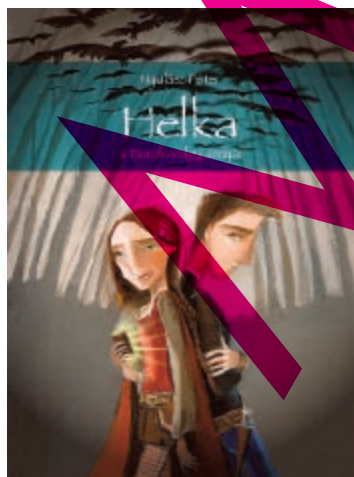
De se nem esett, se nem villámlott, se nem mennydörgött. És igazság szerint a levegő is rezdületlen volt, csak

egyre nehezebb, és egyre fojtóbbá vált. És épp az volt annyira vérfagyasztó, hogy míg a nád mind erősebben hajlongott, és vastagodott a sötétség, a bokrok és a fák levelei meg sem mozdultak. Leugrottak Fecske hátáról, s egy vastag fa törzséhez lapultak. A kantárt is odakötötték. Figyeltek.

Egyszerre furcsa porfelhő növekedett a nádas felett, aztán a szálak közül tengernyi csúszómászó tört elő, és egyenest a kastély felé tartottak.

Fecske nyerítve kapta hátra fejét, és próbálta magát elszabadítani, s ekkor felfelé fordították tekintetüket a gyerekek is. Az erős borból hasított kantárszár megtartotta a lovat, Helka és Csiperke viszont fenékre ült a látványtól.

Fekete madarak tömege borította be az eget a fák fölött. Olyan sűrűn repültek, hogy összeérték a szárnyaik. Ez takarta el a nap fényét. Varjak voltak, hollók, denevérek, vagy tudj'isten, miféle fekete madarak elképzelhetetlen tömege. Szokatlanul csendesek voltak. Szárnyaik hangosan surrogtak és csattogtak ugyan, de egyetlen káromlás, egyetlen vijjogás, egyetlen halk csipogás el nem hagyta a csőrüket. S mintha cipeltek volna valamit a karmaik között...

1. Állítsd időrendbe a történeteket!

- fekete madarak tömege borítja be az eget
- a ló megbokrosodik elsötétül az ég
- zajongani kezd a nádas

2. Jelentése alapján melyik a kakukktojás?

- A. telivér   B. paripa   C. mén   D. borju

Melyik állathoz kapcsolható a többi szó?

3. „A fekete telivér nem hazudtolta meg a nevét.”

Magyarázd meg, kiről, illetve miről szól ez a mondat, és mit jelent!

4. Melyik állítás igaz? Karikázd be a helyes választ!

Helka és Csiperke azért nem jutott vissza a kastélyba, mert...

- A. ...hatalmas vihar kerekedett.
B. ...a lovuk megszökött.
C. ...csúszómászók és fekete madarak lepték el a környéket.
D. ...rájuk esteledett.

5. A szövegrészletből nem derül ki, hogy... (Húzd alá!)

- A. kicsoda Fecske.
B. milyen napszakban játszódik a történet.
C. közel van az Erdő.
D. milyen kapcsolatban van Helka és Csiperke.

6. Fejzd be a mondatokat úgy, hogy valamennyi igaz állítás legyen!

- A. Fecske azért bokrosodott meg, mert .....
- B. Helka és Csiperke azért voltak dühösek egymásra, mert .....
- C. A nádas azért sustorgott és imbolygott vészjóslóan, mert .....

7. Magyarázd meg néhány szóval a következő kifejezéseket!

- A. megvetette a patáit   1. Helka és Csiperke .....
- B. átbucskázott a nyakán: 2. a tó madarai .....
- C. keresztették a szemüket: 3. Helka .....
- D. szárnyra kaptak: 4. Fecske .....

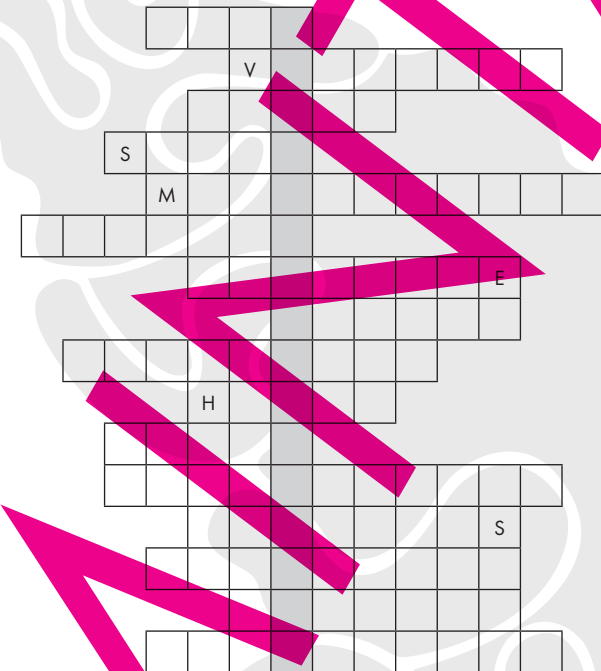
Melyik kifejezés melyik szereplőhöz kapcsolódik? Kösd össze!

8. Keresd meg a megadott szavak helyét a táblázatban!

(Könnyítésül megadtuk néhány betűt.)

Ha ügyes voltál, a kijelölt sort összeolvasva megtudod, hol állt Helka és Csiperke lakhelye, a Soktornyú Kastély!

- 4 betűs: PART
5 betűs: HELKA, NÁDAS, SAPKA, VIHAR
6 betűs: FEKETE
7 betűs: KASTÉLY, TELIVÉR
8 betűs: CSIPERKE, CSIPOGÁS, VIJJOGÁS
9 betűs: DENEVÉREK FORGÓSZÉL
10 betűs: KANTÁRSZÁR
11 betűs: CSÚSZÓMÁSZÓ, MENNYDÖRGÉS

9. Milyen a hangulata a szövegrészletnek?

- A. derűs   C. feszült
B. szomorú   D. humoros

10. Adj címet a részletnek!

.....

.....

A következő feladatokat Benedek Elek: A csúnya királyfi és a szép királykisasszony meséjéhez kapcsolódóan állítottuk össze. A mesét megtalálhatod több Benedek Elek mesegyűjteményben (például a Magyar mese és mondavilág III. kötetében) vagy önálló könyvként is (a Csimota Könyvkiadó jelentette meg 2011-ben). Ha otthon nincs meg neked a mese, keresd bátran a könyvtárakban!

1. Mi nem derül ki a meséből? Karikázd be a helyes választ!

- A. A királyfi kitartó volt.
- B. A királyfi a szomszéd országban lakott.
- C. A királylány apja nem akarta, hogy egy szegény, csúnya inas vegye el a lányát.
- D. A királyfi apja nem akarta, hogy a fia egy ilyen gögös lányt vegyen el feleségül.

2. Melyik mondat melyik szereplőre igaz? Kösd össze!

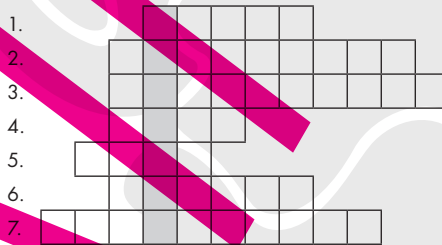
- A. Fennhordja az orrát.
  - B. Kitartóan küzd a kitűzött cél eléréseért.
  - C. Hirtelen, a külsőségek alapján ítélik.
  - D. Nem futamodik meg az első akadálynál.
- királyfi
királykisasszony

3. Szerinted mit értett a királykisasszony az alatt, hogy „Ilyen legénnyel még a cipőmet sem takarítatnám ki”? Magyarázd meg!

.....

.....

4. Fejtsd meg a keresztrejtvényt!

- 1. Ruha más szóval. A királyfinak aranyos, gyémántos volt ilyen.
- 2. Ilyen tükröt csináltatott a királyfi.
- 3. Ő fedezte fel pl. az aranytűket és a csirkéket.
- 4. Ezt kért a királyfi az ajándékokért cserébe.
- 5. Egy foglalkozás. Ennek szegődött el a királyfi.
- 6. Ezt öltötte magára a királyfi, hogy ne ismerjék fel.
- 7. Az ásó és a kapa mellett ez választhatja csak el az igaz szerelmeseket.

Megfejtés:.....

Tudod-e, milyen munkához használják ezt a tárgyat?.....

5. Meséld el 10-15 mondatban a királykisasszony vagy a királyfi szemszögéből az eseményeket!

.....

.....

.....

.....

.....